

Nokian toimitusjohtaja Stephen Elop esitteli Lumia 900 -älypuhelimien Las Vegasissa 9. tammikuuta.

Nokian uhkapeli

Kun muualla Nokia-usko horjuu, suomalaiset kahmivat yhtiön osakkeita. Tappioriski on kuitenkin iso. Nokia on nuorallatanssija.

Teksti
Jouko Marttila
Kuva
**Julie Jacobson/
AP/LK**

'S' eisomme palavalla lautalla ja edessä on hyppy tuntemattomaan", Nokian tuore kanadalainen toimitusjohtaja **Stephen Elop** kuvasi yhtiön tilaa vuosi sitten. Pian sen jälkeen Nokia liittoutui maailman suurimman ohjelmistoyhtiön Microsoftin kanssa ja lähti yrittämään paluuta älypuhelin-kuninkuusluokkaan.

Palava lautta on historiaa, mutta hyppy on kesken.

Kriisiyhtiön maine ja epävarmuus eivät kuitenkaan haittaa suomalaisia. Täkäläisiä omistajia Nokiassa on enemmän kuin koskaan, yli 215 000. Nokia on nyt laajimmin omistettu kotimainen osake.

2000-luvun alun IT-kuplan huipulla Nokia oli omistajakunniltaan enemmän amerikkalainen kuin suomalainen yhtiö. Yhtä suomalaista kohti yhtiössä oli kuusi amerikkalaista sijoittajaa, yhteensä 400 000. Ulkomaalaiset omistivat Nokiasta 90 prosenttia. Nyt ulkomaalaisomistus on pudonnut 80 prosenttiin.

Vuosituhaten vaihteen tuhatton Nokia-miljonäärit eivät enää juhli lehtien palstoilla, sillä yhtiön markkina-arvo on kutistunut alle kymmenesosaan parhaista vuosista. Ehkä halvalta tuntuva osake on uusinut unelmat tulevista osakerikkauksista.

Lama karkotti osakesäästäjät

Jorma Ollilasta tuli Nokian toimitusjohtaja kriisin keskellä 1992. Yhtiöllä oli silloin 50 000 osakkeenomistajaa, eikä moni uskonut yhtiön menestykseen.

Uudesta matkapuhelinstrategiasta huolimatta omistajien määrä puolittui kahdessa vuodessa. Laman keskellä luottamus Nokiaan oli yhtä heikkoa kuin Elopin esitellessä uutta Microsoft-strategiaansa.

Lamasta kasvoi uusi Nokia. Ollilan strategia onnistui.

Nokia nousi markkinajohtajaksi myös Yhdysvalloissa, missä se on taistellut viime vuoden olemassaolostaan ja yrittää uutta tuleamista. Kymmenen vuotta sitten maailma näytti kovin erilaiselta.

"Ehkä kaikkein hienointa oli, että onnistuimme ottamaan markkinajohtajuuden Motorolaalta sen kotikentällä. Se on tuntunut hienolta ja tuntuu edelleen", Amerikan valloituksesta vastannut talous- ja rahoitusjohtaja **Olli-Pekka Kallasvuo** iloitsi vuonna 2000 *Arvopaperi*-lehden haastattelussa.

Tulevaisuus Lumian varassa

Markkinajohtajuuden tuoma ylimielisyys ja sisäinen pökötyneisyys kangistivat Nokian. Yhtiön ykköspaikkaa Olli-Pekka Kallasvuon jälkeen tavoitellut **Anssi Vanjoki** ei uskonut kosketusnäyttöihin, mikä osoittautui vuosikymmenen pahimmaksi strategiseksi virheeksi.

Applen iPhone sekä Googlen Android-käyttöjärjestelmään perustuvat Samsungin, HTC:n ja muiden valmistajien laitteet päihittivät Nokian käytettävyydessä, mikä vei kasvun ja kannattavuuden.

Nokia ei pystynyt vastaamaan tarpeeksi nopeasti. Toimitusjohtaja Stephen Elop vieraili viime kesänä Nokian Salon tehtaalla. Hänelle lyötiin puhelin käteen ja pyydettiin heittämään se veteen. Pian puhelin soi veden alla.

Nokian kehittämä nanopinnoite teki laitteen elektroniikasta vedenpitävää.

"Tällaista tavaraa lojuu ihmisten pöydillä, koska asioita on ollut vaikea viedä loppuun. Jos saamme näitä keksintöjä markkinoille – se antaa lisää luottamusta", Elop kertoi talouslehti *Business Weekin* kansijutussa.

Nyt Elop yrittää puskea Nokian osaamista markkinoille yhdessä Microsoftin kanssa. Lumiat ovat herättäneet ihailua muotoilullaan, ja

Mielialoja muokataan valtavalla markkinointiponnistuksella.

niitä pidetään teknisesti erinomaisina. Sen sijaan Microsoftin Windows Phone -käyttöjärjestelmästä mielipiteet vaihtelevat.

Lumian myyntiluvuista on esitetty vasta arvauksia. Ensimmäisten kuukausien perusteella on selvää, että suurta ostoryntäystä Lumiat eivät ole synnyttäneet, mutta vilkasta keskustelua ja kiinnostusta ainakin. Nokia on maailman suurin peruspuhelinvalmistaja, mutta päästäkseen takaisin kannattavan kasvun uralle, sen on onnistuttava sekä puolustus- että hyökkäystaistelussa.

Kehittyvillä markkinoilla kuten Intiassa ja Kiinassa Nokian pitää torjua useiden halpapuhelinten vyöryä. Samaa aikaan olisi kasvettava länsimarkkinoilla kalliimman luokan älypuhelimissa.

Mielialoja muokataan valtavalla markkinointiponnistuksella, joka tähtää Nokian uuteen Amerikan valloitukseen. Yhteistyökumppaneina amerikkalaisia kuluttajia käännymässä ovat Microsoft ja Yhdysvaltain toiseksi suurin matkapuhelinoperaattori AT&T, joka myy liittymänsä kanssa Lumia 900 -puhelinlaite.

Samasta hyllystä löytyvät Nokian pahimmat kilpailijat.

Siilasmaasta Ollilan seuraaja?

Kauppalehti ja Helsingin Sanomat ovat kertoneet, että hallituksen puheenjohtaja Jorma Ollila haluaa siirtää Nokian vetovastuun tietoturvyhtiö F-Securen perustajalle **Risto Siilasmaalle**. Jos suurimmat omistajat hyväksyvät ehdotuksen, Siilasmaasta tulee kertaheitolla yksi tärkeimpiä suomalaisia talousvaikuttajia.

Ollilan perintö on kaksijakoinen.

Hän kasvatti Nokiasta maailmanluokan yhtiön, mutta onnistui sen melkein myös tuhoamaan. Olli-Pekka Kallasvuon valinta toimitusjohtajaksi 2006 oli Ollilan suurin virhe. Kallasvuo keskittyi kulojen karsintaan, ja Nokia pysähtyi. Omistajat menettivät osakkeen arvonlaskuna kymmeniä miljardeja euroja.

Siilasmaan valinta toimitusjohtaja Stephen Elopin esimieheksi on suomalaisittain hieno asia, mutta herättää myös kysymyksen, eikö vaativalle paikalle löytynyt kansainvälisesti kovatasoisista ehdokasta.

Siilasmaa rakensi F-Securesta menestyvän pörssi-yhtiön, mutta hänellä ei ole kokemusta suuren globaalien organisaation johtamisesta.

"Ollilan kainalossa kasvaneen ja maailmalle tuntemattoman Siilasmaan valinta hieman ihmetyttää. Onko hän tarpeeksi vahva johtaja, joka pystyy pitämään narut käsissään?" eräs kansainvälinen suursijoittaja arvioi.

Yhden kortin varaan

Nokian hallituksessa olisi nyt tilaa amerikkalaiselle teknologiaosaajalle. Viime vuonna sellainen jäi valitsematta, kun hallitukseen tulivat uusina jäseninä paperimies (**Jouko Karvinen**, Stora Enson toimitusjohtaja), pankkiiri (**Kari Stadigh**, Sammon toimitusjohtaja) ja öljynporaaja (**Helge Lund**, Statoilin toimitusjohtaja).

Siilasmaa on johtanut Nokiaa Ollilan rinnalla yhtiön hallituksessa vuodesta 2008 alkaen. Hän on nähnyt kriisin kärjistyksen ja hyväksynyt uuden strategian. Stephen Elop valinta toimitusjohtajaksi ja liitto Microsoftin kanssa veivät vuodessa yli puolet Nokian arvosta ja tekivät osakkeesta arpalipun.

Nokian hallitus on pistänyt kaiken yhden kortin varaan. Jos kortti osoittautuu ässäksi kuten Ollilan matkapuhelinstrategia 20 vuotta sitten, suomalaiset osakkeenomistajat voivat nukkua yönsä rauhassa.

Siihen asti pitää kestää myös painajaisia. ■

Kirjoittaja pitää talousaiheista blogia osoitteessa <http://taloudentulkki.com>.